

**Antwerp Management School – Brandweerzone
Antwerpen**

Academische zitting en ceremonie

4 oktober 2022

Dames en heren,

Hartelijk welkom op deze academische zitting, waarmee we vier jaar innoverend wetenschappelijk onderzoek van *the Antwerp Management School* en Brandweerzone Antwerpen feestelijk afsluiten. Het onderzoeksproject leverde vele inzichten op waarvan u allen, waarvan wij mee mogen profiteren.

Het onderzoeksproject is innoverend omwille van het gekozen perspectief: niet de techniek en tactiek, wel de strategie en governance van de brandweer waren het voorwerp van reflectie.

Door kritisch naar crisisbeheer en de eigen werking te kijken, kunnen de onderzoekers boven alles een blik op de toekomst werpen:

Hoe ziet goed leiderschap en management eruit bij de brandweer van morgen?

Hoe kunnen we nieuwe vormen van samenwerken structureel implementeren?

Welke impact hebben nieuwe technologieën en data-uitwisseling op de dagelijkse bedrijfsvoering?

Bovendien had dit onderzoeksproject niet enkel een stedelijke context als referentiekader – met inbegrip dus van de tweede grootste haven van Europa – maar ook enkele crises die hulpverlening wereldwijd op de proef stelden.

In tijden waarin we allen getroffen worden door de covidpandemie, de oorlog in Oekraïne, weersextremen zoals aanhoudende droogte respectievelijk overstromingen door overvloedige regenval en steeds hevigere stormen - om er maar enkele te noemen - bewees de brandweer dat ze haar bedrijfsvoering snel kan aanpassen in en aan steeds veranderende tijden.

Het is net deze wendbaarheid, deze veerkracht, deze betrouwbaarheid in onzekere tijden, die inspirerend is voor andere organisaties. Organisaties en bedrijven uit andere sectoren, dan de hulpverlening.

Zo goed als mogelijk voorbereid zijn op het onverwachte, is immers de sleutel tot elke succesvolle bedrijfsvoering.

Vooraf ook daarom is het van het grootste belang dat de resultaten van deze onderzoekssamenwerking tussen *Antwerp Management School* en Brandweer Zone Antwerpen nationaal én internationaal gedeeld, besproken en verder doorgedacht worden.

Veel aspecten van dit onderzoek kwamen al aan bod in de boeken die de editors en hun medeauteurs hebben geschreven: *Brandweer in transitie*, *Brandweer aan zet* en *Brandweer van morgen*.

In dit laatste boek, dat momenteel in druk is, leest u uitgebreid hoe de brandweer inspireert in deze turbulente tijden.

Als aanzet voor een leerrijke en vruchtbare avond, zet ik graag enkele punten in de verf.

Hoe inspireert de brandweer andere organisaties in tijden van chaos en/of laat ze zich erdoor inspireren?

Alles begint met de 'juiste' mindset en het vermijden van een tunnelvisie. Op de bijeenkomsten van de provinciale veiligheidscel creëren we geregeld een uitnodigende context om onze verbeelding over mogelijke nieuwe risico's de vrije loop te laten. We doen dat out of the box, zonder taboes, open en vrij. Zo en dankzij de eigen leergierigheid, bereiden de brandweer, de overige disciplines, 'het beleid', kortom wij allemaal ons constant voor op toekomstige crises.

Mede dankzij dit overleg én het intensieve overleg tussen de vijf zonecommandanten, trachten we creatief vooruit te denken.

In vraag stellen of men goed voorbereid is, kennis uitwisselen met collega's in binnen- en buitenland en die waardevolle kennis integreren in de organisatie zijn de beste ingrediënten van een vooruitziende blik.

Een tweede voorbeeld van sterke bedrijfsvoering bij de brandweer is de sterke interzonale samenwerking. Steeds vaker vereisen uitzonderlijke interventies dat verschillende hulpverleningszones de handen in elkaar slaan. Dat is zo in geval van treinongevallen, ADR-rampen in tunnels, watersnood, natuur- en andere grote branden die bijvoorbeeld onroerend erfgoed treffen – zoals de brand in onze universiteit afgelopen zomer.

Door goede contacten onderling verloopt de taakverdeling en samenwerking tijdens grote interventies soepel en vlot, op een welhaast informele manier.

Dat doet geen afbreuk aan de wens, de ambitie en de noodzaak om deze interzonale samenwerking structureel te verankeren in protocollen.

Ook deze vragen gaat de brandweer niet uit de weg wanneer zij haar blik vooruit richt: Wat is goed leiderschap tijdens complexe interventies?

Hoe kunnen we interzonale samenwerking wettelijk verankeren, zonder in te boeten op flexibiliteit? Pasklare antwoorden zijn er nog niet. De vragen stellen geeft wel blijk van een kritische, open blik op de eigen organisatie.

Last but not least is gefundeerde besluitvorming op basis van data en de uitwisseling van informatie tussen verschillende diensten essentieel voor efficiënte bedrijfsvoering.

Ook dit vinden we terug in de besluitvorming bij brandweerinterventies.

Tijdens het gezamenlijk onderzoek van de afgelopen jaren ging de brandweer ook de vraag: 'hoe kan de uitwisseling van informatie een nog grotere impact genereren op strategische besluitvorming?', allerm minst uit de weg.

Dames en heren,

Beste mensen,

Laat me de viering van inspirerend wetenschappelijk onderzoek openen met woorden van Thomas van Aquino: "*Verwondering is het verlangen naar kennis*".

Ook het omgekeerde is waar: het verlangen naar kennis leidt soms tot verwondering, verwondering over waar onze zoektocht naar kennis ons gebracht heeft.

Het gevolg van deze vierjarige zoektocht is minstens ook verwondering over een nieuwe kijk op wendbare bedrijfsvoering, op samenwerking, op leiderschap en informatie-uitwisseling.

Laat deze verwondering ons brengen naar nieuwe vraagstellingen, nieuwe inzichten en nieuwe samenwerkingen. Ik wens u allen een boeiende en inspirerende avond toe.